

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/31/2024
Identifikačné číslo spisu: 4318205093
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4318205093.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalujúceho Okresné stavebné bytové družstvo Levice, Levice, Ku Bratke 3, IČO: 00 171 590, zastúpeného advokátkou Mgr. Renátou Mészáros, Levice, Nám. hrdinov 7-8, proti žalovanému S. S. A., narodenému X. N. XXXX, Ž., Z. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Tomášom Jamrichom, Vráble, Moravská 784/35, o zaplatenie 140,95 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 15C/79/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. septembra 2023 sp. zn. 11Co/7/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalujúcemu náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. decembra 2022 č. k. 15C/79/2018-639 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalujúcemu sumu 140,95 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne z dlžnej sumy od 8. júna 2017 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalujúcemu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 a 4 a §§ 54a, 100, 101 a 566 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“), § 8a ods. 1, 2, 4 a 5, § 8b ods. 1 a 2, § 10 ods. 1, 2, 3, 4 a 6 a § 14 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (taktiež v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „zákon č. 182/1993 Z. z.“) a § 7 ods. 1, 2, 3 a 10 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla v znení platnom a účinnom od 15. septembra 2009 do 31. decembra 2016 (ďalej len „vyhláška“). Z vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný ako vlastník bytu nachádzajúceho sa v bytovom dome súpisné číslo XXX, vchod č. XX, kat. územie Ž., zapísaný na LV č. XXXX, spolu s manželkou uzavreli zmluvu o výkone správy so žalujúcim z 28. septembra 1997, v zmysle ktorej poverili

žalujúceho (v postavení správcu) zabezpečením prevádzky, údržby a opráv spoločných zariadení a príslušenstva bytového domu. Z postavenia správcu žalujúce vykonalo vyúčtovanie preddavkov za rok 2016 (okrem tvorby fondu opráv) a z dôvodu zisteného nedoplatku podalo žalobu, ktorou sa od žalovaného domáhalo plnenia vo výške žalovanej sumy. V konaní bola sporná otázka aktívnej legitímácie žalujúceho, ktorú žalovaný namietal s predkladaním nových dôkazov, ktoré ale neboli predložené v predchádzajúcich (iných) konaniach medzi tými istými stranami sporu (okrem iných aj nahrávka, o ktorej ale nahrávaná osoba nevedela, z ktorého dôvodu takýto dôkaz v konaní vykonaný nebol, keďže bol získaný nezákonným spôsobom), ako aj otázka správnosti a opodstatnenosti vyúčtovaných preddavkov za rok 2016, keď za nesprávne považoval žalovaný aj čerpanie finančných prostriedkov z fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu. Žalovaný v priebehu konania navrhoval tiež konanie prerušiť do právoplatnosti konaní ešte neskončených, ako aj do rozhodnutia dovolacieho súdu v konaniach už právoplatne skončených.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania prijal záver o aktívnej legitímácii žalujúceho, keďže uznesením zo schôdze vlastníkov konanej 27. novembra 2017 pre bytový dom XXXX, XXXX v Ž. na ul. Z. č. X, X, XX, XX M. XX došlo k schváleniu zmluvy o výkone správy. Rovnaké argumenty a závery boli prijaté súdmi aj v iných (aktuálne už aj právoplatne skončených) konaniach, v ktorých súdy opakovane konštatovali aktívnu legitímáciu žalujúceho. Aj v záujme zachovania princípu predvídateľnosti práva a právnej istoty súd prvej inštancie už v rámci predbežného právneho posúdenia konštatoval, že nebolo možné po množstve rozhodnutí opakovane konštatujúcich aktívnu legitímáciu žalujúceho, len na základe postupne dohľadávaných a žalovaným dodatočne predkladaných nových dôkazov (z ktorých niektoré boli získané aj nelegálnym spôsobom) prijať opačný záver (že žalujúce nie je aktívne legitímované). K predkladaným novým dôkazom poznamenal, že žalovaný ich nezabezpečil včas a nepredložil ich v skorších konaniach, kde mohli byť vyhodnotené spolu s ostatnými dokladmi a súdy sa nimi mohli pri posudzovaní otázky aktívnej legitímácie žalujúceho zaoberať. Poukázal tiež na skutočnosť, že platnosť uznesenia z 27. novembra 2007, prijatého zhromaždením vlastníkov, bolo možné napadnúť osobitnou žalobou podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. v zákonom určenej lehote. Ak táto možnosť nebola žalovaným využitá, túto otázku už nešlo ako predbežnú riešiť v inom konaní (než v konaní podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z.) a v tomto poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 29. júna 2021 sp. zn. 1Cdo/60/2019. Keďže žalovaným nebola podaná osobitná žaloba, bolo potrebné uznesenie zhromaždenia vlastníkov považovať za platné.

3. Žalobou uplatnený nárok žalujúceho považoval súd prvej inštancie za dôvodný v celom rozsahu, vychádzajúc z predloženého vyúčtovania, ktoré malo oporu v predložených listinách. Žalujúce v konaní uplatnilo nárok na doplatok vzniknutý na základe vyúčtovania nákladov na byt žalovaného za rok 2016 a domáhalo sa aj plnenia preddavkov do fondu opráv, keďže po vyúčtovaní bolo zistené, že žalovaným dosiaľ vykonané úhrady (hoci nie mesačne v rámci preddavkov) nepostačovali na ich krytie. Žalovaný bol povinný podľa predloženého predpisu mesačne vykonávať úhradu v sume 47,08 € [ústredné kúrenie 3,42 €, vodné a stočné studenej vody 17,32 €, dažďová voda 1,06 €, elektrina v spoločných zariadeniach domu 1,06 €, poistenie bytového domu 0,60 €, správcovský poplatok 5,83 €, spracovanie vyúčtovania 0,30 € a v časti predpisu do fondu prevádzky a opráv bytového domu: podľa plochy bytu 16,26 €, 25 % z plochy balkóna, resp. lodžie 0,16 € a refundácia výdavkov 0,83 € (spolu 17,25 €)]. Za 12 mesiacov roku 2016 mal tak uhradiť spolu 564,96 €, žalovaný ale vykonal plnenie za daný rok preukázateľne v nižšej sume, keď najskôr uhradil 397,04 € (čo v konaní sporné nebolo a o čom predložilo žalujúce i výpis z účtu z 31. januára 2016, pričom toto mala podľa žalovaného byť zálohová platba za studenú vodu a dažďovú vodu, za poistenie bytového domu a za osvetlenie schodiska a zostatok zálohová platba do fondu opráv podľa kalkulácie, teda suma 197,04 €, z toho 195,12 € ako riadna tvorba a 1,92 € za balkón) a z výpisu z účtu z 31. mája 2017 vyplývalo, že vtedy žalovaný uhradil doplatok v sume 10,44 € (a takto spolu 407,48 €). Súd prvej inštancie podrobne preskúmal aj skutočné náklady vyplývajúce z rozpočítavania nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu žalovaného za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra rovnakého roka. Nárok žalobcu posúdil ako spotrebiteľský, preto v súlade s ustanoveniami §§ 54a a 101 OZ ex offio skúmal tiež otázku premlčania žalobou uplatneného nároku, ktorý ale za premlčaný nepovažoval. Žalovaný bol povinný vyúčtovaním zistený

nedoplatok uhradiť a žalobe preto bolo treba v celom rozsahu vyhovieť. Pretože žalovaný sa dostal do omeškania s plnením jeho dlhu, žalujúcemu boli priznané tiež úroky z omeškania v žalovanej výške (ktorá nebola v rozpore s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.), ale až od 8. júna 2017 (deň reklamácie žalovaného), keďže v konaní nebolo preukázané, kedy žalovaný vyúčtovanie nákladov za plnenia poskytované s používaním bytu za rok 2016 datované 15. mája 2017 skutočne prevzal. Tzv. zvyškové zamietnutie žaloby sa týkalo časti nároku na úrok z omeškania za obdobie od 1. do 7. júna 2017. Návrh žalovaného na prerušenie konania súd prvej inštancie v súlade s § 162 ods. 3 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) zamietol ako nedôvodný, a to sa týkalo rovnako všetkých ďalších návrhov na vykonanie dokazovania podľa § 182 CSP, keď dôkazy navrhované žalujúcim by žiadnym spôsobom nezmenili vyslovený právny názor. V rozsudku sa vysporiadal len s námietkami majúcimi vplyv na konanie a s poukazom na vyjadrenie žalovaného a jeho právneho zástupcu, že nedošlo k vzájomnej žalobe, ako ani započítaniu, bližšie sa nezaoberal ne/oprávnenosťou hospodárenia žalujúceho.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 20. septembra 2023 sp. zn. 11Co/7/2023 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti (II. čiastkový výrok) a v časti trov konania (IV. čiastkový výrok) podľa § 387 ods. 1 i 2 CSP potvrdil a vyslovil, že žalujúce má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. V odôvodnení tohto svojho rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku nemohol konštatovať jeho arbitrárnosť, porušenie rovnosti strán, prípadnú nepreskúmateľnosť rozhodnutia a tým ani vadu konania majúcu za následok porušenie práva na spravodlivý proces (pre ktoré by bolo treba napadnutý rozsudok zrušiť). S poukazom na schválenú zmluvu o výkone správy a ustanovenia § 9 ods. 7 a § 8b ods. 1 písm. e) zákona č. 182/1993 Z. z. vyslovil, že aj podľa neho bola daná (jednoznačne) aktívna legitímácia žalujúceho. K tvrdenému falšovaniu, resp. dodatočnému spísaniu uznesenia schôdze vlastníkov z 27. novembra 2007 rovnako ako súd prvej inštancie zopakoval, že ak mal žalovaný akékoľvek pochybnosti ohľadom jeho platnosti, mal možnosť v súlade s § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. podať žalobu, na základe ktorej bolo možné skúmať, za akých okolností bolo predmetné uznesenie prijaté. Otázku platnosti rozhodnutí prijatých zhromaždením vlastníkov bytov však nemohol súd posudzovať v inom konaní, než v konaní podľa zákona č. 182/1993 Z. z. a nebolo preukázané, že by toto uznesenie vôbec niekedy bolo napadnuté žalobou. V tejto súvislosti poukázal aj na už právoplatne skončené konania medzi stranami sporu (11C/99/2015, 9C/170/2014, 9C/82/2017), v ktorých súdy opakovane riešili otázku aktívnej legitímácie žalujúceho na podanie žaloby a otázku platnosti zmluvy o výkone správy, pričom zhodne dospeli k záveru, že zmluva o výkone správy je platná. Nevidel dôvod odkloniť sa od uvedených záverov a naopak iný postup by aj podľa jeho názoru nezodpovedal jednému zo základných princípov právneho štátu a to princípu právnej istoty vo vzťahoch medzi vlastníkmi, správcami a tretími osobami.

5. Za správny považoval odvolací súd aj názor súdu prvej inštancie v súvislosti s namietaným rozpočítaním nákladov na ústredné kúrenie vo výške 39,13 € a stotožnil sa s argumentáciou, že byt žalovaného nespadá do kategórie podľa § 7 ods. 3 písm. a/ vyhlášky, nakoľko aj napriek zaizolovaniu a sadrokartónovému obloženiu rozvodov tepla tieto stále prechádzajú cez byt žalovaného, a teda žalovanému zostala zachovaná povinnosť plnenia základnej zložky s koeficientom 0,25 tak, ako to predpokladá ustanovenie § 7 ods. 3 písm. b/ vyhlášky. Odvolací súd preskúmal aj námietku žalovaného, že už v konaní pred súdom prvej inštancie poukazyval na rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. októbra 2011 sp. zn. 2MCdo/7/2011 a z 30. apríla 2009 sp. zn. 4Cdo/230/2007, na definíciu konečného spotrebiteľa podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike a na dôkaz predložený žalujúcim - rozpočítanie nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016 (v súvislosti s položkou náklad na vykurovanie spoločných priestorov za dom) a dospel k záveru, že uvedené zo spisu nevyplynulo. Argumentáciu ohľadom nepreukázania vybavenia spoločných priestorov bytového domu vykurovacími telesami, resp. vykurovania spoločných priestorov, vyhodnotil ako novú, nebola preto v zmysle § 366 CSP prípustná, keď táto navyše nezohľadňovala ďalšie položky, ktoré obsahovalo samotné rozpočítanie za uvádzané obdobie (celkové náklady ústredného kúrenia za dom aj ich rozdelenie na základnú zložku a spotrebnú zložku, z ktorých vychádzalo aj žalujúce pri výpočte základnej zložky pripadajúcej na žalovaného s použitím koeficientu

0,25 v súlade s § 7 ods. 3 písm. b/ vyhlášky). K poukazom žalovaného na vyššie spomenuté rozhodnutia najvyššieho súdu odvolací súd uviedol, že tento svoj poukaz žalovaný bližšie nijako neodôvodnil a nešpecifikoval (pokiaľ šlo o rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/230/2007), a že aj keď žalovaný z rozhodnutia najvyššieho súdu odvodzoval závery, ktorými spochybňoval uvedený nárok žalujúceho s odkazom na ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky, v danom prípade sa jednalo o inú situáciu, v rámci ktorej sa riešilo dodanie teplej úžitkovej vody a nie dodávka tepla na vykurovanie a zároveň ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky nie je v tomto konaní aplikovateľné, pretože predstavuje iný spôsob rozpočítania množstva dodaného tepla, a to podľa podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru (toto k rozhodnutiu sp. zn. 2MCdo/7/2011). I ďalšie námietky žalovaného k ustanoveniu § 10 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. (rozúčtovanie úhrad za plnenia), k skutočným nákladom na byt žalovaného a k nároku na tvorbu fondu prevádzky, údržby a opráv považoval odvolací súd za nedôvodné. Upozornil, že žalujúcim uplatnený náklad spočíval v tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv bytového domu, nie v jeho čerpaní, argumentáciu žalovaného o jeho nezákonnom čerpaní preto nepovažoval za právne relevantnú; v ostatnom odkazujúc na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V časti I. dovolania zotrval na námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s najzákladnejšou skutočnosťou aktívnej legitímácie žalujúceho (?), od ktorej boli odvodené žalobou uplatnené nároky, a to so sfašovanou súkromnou listinou (uznesením zo schôdze vlastníkov z 27. novembra 2007) a to malo za následok nesprávne skutkové zistenia. Nižšie súdy podľa neho neprihliadli na ním predložené nové dôkazy, ktoré preukazovali, že takáto (uznesením potvrdzovaná) schôdza vlastníkov sa nekonala a namietal, že na neexistujúcu skutočnosť (neexistujúce uznesenie vlastníkov), nešlo viazať povinnosť podať žalobu podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. Nesúhlasil ani s poukazom nižších súdov na iné právoplatne skončené konania, v ktorých sa opakovane riešila otázka aktívnej legitímácie žalujúceho. Podľa jeho názoru sa tam vychádzalo z úplne odlišných skutkových a právnych okolností a napádaný rozsudok v prejednávanej veci nižšie súdy zaťažili podstatnou vadou. Právne závery týkajúce sa aktívnej legitímácie žalujúceho v bode 34 rozsudku (odkazy na postup podľa § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. spolu s právoplatnými rozhodnutiami z iných konaní) preto považoval za svojvoľné a neudržateľné. Mal za to, že právne závery v tak podstatných otázkach preukazujú dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f) CSP. Poukázal tiež na to, že právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdov boli zdôvodnené a presvedčivé (III. ÚS 311/07). V časti II. dovolania namietal, že odvolací súd sa pri rozpočítavaní nákladov na ústredné kúrenie vo výške 39,13 € vysporiadal s vecou nesprávne a aplikoval na ňu nesprávne právne normy. V tejto časti poskytol (dovolateľ) rozsiahle vysvetlenie k právoplatnému stavebnému povoleniu na vlastné vykurovanie bytu a jeho realizáciu a namietal nesprávne skutkové zistenia a právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, z ktorých dôvodov považoval nižšími súdmi priznaný nárok za položku ústredného kúrenia v ostatnej zhora uvádzanej sume za nezákonný, nakoľko jeho priznanie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napokon v rámci časti III. dovolania namietané boli nesprávne skutkové zistenia ohľadne tvorby a čerpania fondu opráv. Podľa dovolateľa ak správca v mene vlastníkov uplatňovaný náklad (položku tvorby fondu opráv) použil svojvoľne, bez súhlasu vlastníkov, v rozpore so zákonom a jeho neúčelnosť bola potvrdená aj rozhodnutím súdu (tu porovnaj odkaz na uznesenie z 26. júla 2022 vo veci sp. zn. 9C/170/2014), pričom následne tento náklad žaloval v súdnom konaní, jednalo sa o rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 3 OZ a v zmysle zásady vyjadrenej v čl. 5 Základných princípov CSP zjavné zneužitie práva nemohlo používať právnu ochranu. Dovolateľ mal za to, že v konaní preukázal, že k nezákonnému čerpaniu fondu opráv došlo bez vôle a súhlasu vlastníkov a v rozpore so zákonom č. 182/1993 Z. z. S poukazom na všetky vyššie uvádzané dôvody preto namietal, že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol preto, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (len ?) a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

7. Žalujúce navrhlo dovolanie v súlade s § 448 CSP zamietnuť (okrem požiadavky na náhradu trov dovolacieho konania v plnej výške). Poukázalo na rozsudok rovnakého odvolacieho súdu z 20. septembra 2023 sp. zn. 11Co/7/2023, ktorým bol potvrdený rozsudok rovnakého súdu prvej inštancie z

22. decembra 2022 sp. zn. 15C/79/2018, ktorý sa týkal totožných strán sporu a v ktorom bola riešená otázka aktívnej legitímácie žalujúceho totožne ako nižšími súdmi v tomto konaní, ako aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/60/2019. V ostatnom zotrvalo na svojich skorších vyjadreniach.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech (z procesného hľadiska) bol vydaný napádaný rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 CSP) a to za splnenia podmienky podania i spísania dovolania na to oprávnenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho odvolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP), uvádza nasledovné.

9. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení a podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

13. Žalovaný vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP v dovolaní namietal porušenie jeho práva na spravodlivý proces, pričom nesprávny procesný postup takto zasahujúci do jeho práv podľa jeho názoru privodili najmä nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci zo strany nižších súdov. Právne závery, ktoré považoval za svojvoľné a neudržateľné a na ktorých odvolací súd založil napádaný rozsudok, podľa názoru dovolateľa preukazovali dôvodnosť uplatneného odvolacieho dôvodu (poukazujúc popritom tiež na potrebu riadneho zdôvodnenia rozhodnutia).

14. K námietkam dovolateľa vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam nižšími súdmi je nutné poukázať na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Skutkový stav (hoc i prípadne nesprávne či nie celkom úplne zistený) preto predmetom prieskumu v dovolacom konaní byť nemôže. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní sám formulovať nové skutkové závery, keďže nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od nižších súdov) nemá možnosť vykonávať dôkazy. Dovolací súd môže na základe § 420 písm. f) CSP (iba) preskúmať postup súdu pri zisťovaní skutkového stavu a v rámci tejto kontroly tak skúmať, či konanie netrpí závažnými deficitmi v dokazovaní (akými sú napr. opomenutý dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a podobne), resp. to, či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (tu porovnaj 3Cdo/211/2019 a 7Cdo/121/2020).

15. Dovolateľ dovolaním namietal aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 CSP), ktoré môže byť predmetom odvolacieho prieskumu iba za podmienok, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky: a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Tieto otázky možno považovať za otázky zásadného právneho významu a dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP); je tu však ešte aj ďalšia podmienka [§ 422 ods. 1 písm. b) CSP], podľa ktorej dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

16. Dovolateľ síce v rámci dovolania opakovane namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, keď ten podľa jeho názoru nesprávne aplikoval ustanovenia § 14 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z., § 7 ods. 3 vyhlášky, ako aj nesprávne právne posúdenie čerpania a tvorby fondu opráv (ktoré malo byť v rozpore so zákonom č. 182/1993 Z. z.), k týmto ale nevymedzil ich prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ani ich dôvodnosť podľa § 432 CSP; najmä ale skutočnosťou, ktorá bránila prieskumu dovolacích námietok vo vzťahu k nesprávne právne posúdeniu veci bolo nesplnenie onej podmienky tzv. majetkového cenzu (*ratione valoris*), spomenutej v predchádzajúcom odseku, keďže hodnota sporu tu bola reprezentovaná len sumou 140,95 € a v roku 2018, v ktorom bola podaná žaloba (§ 422 ods. 2 CSP) činila výška minimálnej mzdy 480 € [§ 1 písm. a) nariadenia vlády č. 278/2017 Z. z.] a jej dvojnásobok 960 €. Dovolací súd viazaný dovolacím dôvodom dovolateľa (§ 440 CSP), preto ďalej skúmal iba dôvodnosť tvrdenia o výskyte namietanej vady tzv. zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP].

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť (vo všeobecnosti) taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

18. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť tiež nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu (v tejto súvislosti porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26. alebo 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, resp. aj taktiež už spomínanými závažnými deficitmi v dokazovaní.

19. Pokiaľ ide o namietanú arbitrárnosť, táto môže mať v rozhodnutiach rôznu podobu. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky o arbitrárne rozhodnutie pôjde najmä vtedy, ak toto je svojvoľné. Môže tiež ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach jeho rozumného a prípustného výkladu. Arbitrárnosť môže spočívať i v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich prijaté skutkové závery nevyplývajú pri žiadnej možnej interpretácii. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný exces. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces (I. ÚS 115/2020).

20. V posudzovanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolaním napádaný rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá stanovené pre odôvodňovanie rozhodnutí podľa § 220 ods. 2 a § 393 CSP, preto ho nemožno považovať za rozhodnutie neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, odvolací súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a náležite vyhodnotil. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je konzistentné, logické a presvedčivé. Odvolací súd pri prejednaní sporu postupoval precízne a dôsledne, svoje závery podrobne a presvedčivo odôvodnil a podporil ich aj odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax vyjadrenú v rozhodnutiach najvyššieho súdu; pričom v odôvodnení rozsudku sa tiež dostatočne podrobne zaoberal všetkými odvolacími námietkami žalovaného. Obsah spisu a predovšetkým odôvodnenie dovolaním napádaného rozsudku odvolacieho súdu, tak neposkytovali podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Za takúto vadu pritom nemožno považovať, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Dovolací súd však považuje odôvodnenie dovolaním napádaného rozsudku za také, ktoré poskytuje odpovede na tie otázky, ktoré boli pre rozhodnutie v spore podstatné. Prieskumom nebola zistená ani namietaná arbitrárnosť napádaného rozsudku, keď nebol zistený extrémny nesúlad prijatých právnych záverov s vykonaným dokazovaním alebo taký výklad zákona, ktorý by nemal oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP preto naplnený nie je.

21. Pre úplnosť sa pritom žiada uviesť, že v tomto konkrétnom prípade (na rozdiel od iných skôr prejednaných druhovo totožných vecí) nebolo výslovne namietané, žeby zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP malo založiť prejednanie sporu a tiež rozhodnutie v ňom bez odstránenia väd písomných podaní žalujúceho, spočívajúcich v ich podpise za predstavenstvo družstva nedostatočným počtom jeho členov (v rozpore s ustanovením § 243 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení) a pretože v režime dnešnej úpravy civilného sporového procesu a osobitne úpravy dovolacieho konania nejde len o otázku procesných podmienok, ale aj o otázku viazanosti dovolacími dôvodmi a spôsobom ich vymedzenia (tu porovnaj odlišnosť úprav z § 440 CSP a § 380 ods. 2 rovnakého zákona), na výskyt vady, o ktorej je tu reč, prihliadať aj z tzv. úradnej povinnosti súdu (ex offio) nebolo možné.

22. Dovolaciemu súdu tak po zistení, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto svojho uznesenia, teda dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP (ako neprípustné) odmietol.

23. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.